ادامه از صفحه اول

نشانی وال‌استریت

آنها که در یک‌سال گذشته در اثر ناتوانی از پرداخت وام بی‌خانه شده‌اند، دانشجویانی در اثر بیکاری قادر به تادیه وام‌های دوران تحصیل نیستند، قربانیان بودجه‌های جنگی، شماری از آن ۴۰هزار نفری که طبق آمارهای رسمی روی خط فقر زندگی می‌کنند، خسارت‌دیدگان از بحرانی که قلب آن با قلب نیویورک می‌تپد، کسانی که ایمان خود به رویای آمریکایی را از دست داده‌اند، معترضان به جامعه ثروتمندی که در آن فقرا هر روز فقیرتر و خرپول‌ها هر روز خرپول‌تر می‌شوند، اینها چهره اعتراض وال‌استریت را دوراندور در برابر ما چون ترکیبی نمایش می‌دهد که دقیقا در تضاد با ترکیب تی‌پارتی‌هاست. اینکه چرا برخی رسانه‌های ما هم با آن و هم با این دست‌افشانی می‌کنند، معمایی است که حل آن از عهده ما خارج است.

گویا تغییر جهان از تفسیر جهان پیشی گرفته است. فیلسوفان، رهبران و طراحان انقلاب از تغییر عقب مانده‌اند. دیکتاتورهای عرب یکی بعد از دیگری سقوط خواهند کرد و مردمی که با شبکه‌های اجتماعی، شکل هرمی قدرت را به مسیر افقی خانه به خیابان و خیابان به خانه تغییر داده‌اند برای اسقاط دیکتاتورها جان نمی‌بازند تا دیکتاتور جدیدی را صاحب اختیار خود کنند. دموکراسی‌خواهی نخستین آرمانی است که تا به این زمان آسفالت خیابان‌ها را سکوی پرواز کرده است، اما دموکراسی در مقیاس جهانی یعنی، جهان دموکراتیک. به زبان ساده یعنی در همه جای جهان مردم اقتصاد و قدرت را کنترل کنند. این نه به‌آن معناست که دموکراسی اصیل و ناصیل داریم. دموکراسی یعنی، حکومت شهروندان. شعارهایی چون «ما ۹۹ درصد هستیم»، «ما همه با هم هستیم» (We are all together) در وال‌استریت به معنای قبول پیشینی حق اکثریت است، همچنانکه مارکس چندباری که پس از سرکوب شدن کمون پاریس کلمه دیکتاتوری پرولتاریا را به‌کار برد با این فرض بود که پرولتاریا طبقه اکثریت است. عدد اشغالگران وال‌استریت البته در آن حد نیست که ما برای اثبات خود از براندازی دموکراسی یا سرمایه‌داری سخن گوییم. براندازی دموکراسی یعنی، مردم نمی‌خواهند خود صاحب اختیار خود باشند. براندازی سرمایه‌داری یعنی، بازگشت به آن نوع کمونیستی که به قول مارکس مالکیت خصوصی را به جامعه و حکومت تعمیم دهد. انسان تنها موجودی است که به اقتضای وجودش به طبیعت دست‌اندازی می‌کند، با دیگران است، دیگران با اویند، او با طبیعت است و طبیعت با اوست، وجود اجتماعی انسان صرفا موضوع جامعه‌شناختی نیست. این انسان به باور مارکس وقتی انسان می‌شود که رابطه‌اش با خودش، با دیگری، با طبیعت، با جنس مخالف از نوع تملک و شیءگردانی نباشد. جهانی که پول در آن نقش خدا را ایفا می‌کند جهان ناانسانی است. جهانی است که در آن انسان روحش را به نیروی قاهر پول فروخته است. در چنین جهانی زحمتکشانی که تولید می‌کنند مظلوم‌ترین، نیازمندترین و بی‌پولی‌ترین کسانند. تا پول حکومت می‌کند، دموکراسی نیز مختل و معیوب است. همین که سنت چپ باوجود گورهای دسته‌جمعی استالین هنوز نزد متفکران بزرگ ژرفکاوی می‌شود گویای آن است که همسان‌سازی آن با فاشیسم و نازیسم ناشی از ندیدن همه جوانب امر است. این ادعا که مارکس در وال‌استریت زنده شده، البته ادعایی است گزاف، چرا که مارکس صرفا به لحاظ مسایلی که مطرح کرد همیشه در جهان سرمایه همچون دشمن سرمایه حاضر بوده است. عدد معترضان آمریکایی به لحاظ کیفی پشتوانه‌ای از حقیقت دارد که به یمن استیو جابزها به دموکراسی‌خواهی خاورمیانه وصل می‌شود. جهان دارد پوست می‌اندازد. حتی دموکراسی آینده باید پیکر متلاشی و بی‌خاصیت دموکراسی تاکنونی را بردوش کشد. وال‌استریت ممکن است گذرا باشد اما ندای آن که در همه جا سرکوب می‌شود، ندای حقیقتی است و رای اعتقادات، ایده‌ها و آرمان‌های ذهنی. نجات مردم از بیداد بانکداران در مقوله کلی‌تر یعنی نجات دموکراسی از پول و همه مهارهای دموکراسی. ساز تغییر جهان این ندا را به گوش می‌رساند، ساز تغییر جهان آیا در آرمان‌های خوش‌خیالانه خاموش خواهد شد یا در زمانی نه‌چندان نزدیک جهان را نه از بالا که از همین جا تغییر خواهد داد؟ پاسخ آسان نیست. کارل‌مانهایم در سال ۱۹۳۳ مقاله «دموکراتیک‌سازی روح» را چنین آغاز کرد: «جهت‌گیری به دموکراسی تقدیر از پیش مقدر ماست، نه فقط در سیاست بل در کل حیات فکری و فرهنگی نیز. دوست داشته باشیم یا دوست نداشته باشیم این جهت‌گیری برگشت‌ناپذیر است و از همین رو، اول وظیفه هر متفکر سیاسی‌ای کشف امکانات بالقوه و نهفته دموکراسی است. تنها از این راه اثرگذاری بر جریان دموکراتیک‌سازی به معنایی مطلوب ممکن خواهد بود.» در سال ۱۹۳۳ مقارن با ظهور نازیسم و فاشیسم در اروپا آیا این تز متناقض نمی‌نمود؟ برخلاف قذافی، ادعای هیتلر بر توانایی بسیج توده‌ها گزاف نبود. در زمان او شعارهایی که فرد بی‌هویت را در یک «ما»ی جمعی هویت می‌بخشید از سنخ چیزهایی چون فرهنگ و نژاد و میهن و خاک و خون یعنی همان چیزهایی بود که مارکس به آنها روبنا می‌گفت. در آن زمانی که نه اینترنت و نه حتی تلویزیون در کار بود و رادیو فراگیرترین رسانه توده‌ای بود هیتلر به سبب همین امکان تکنیکی، تکثیرپیام نمی‌توانست همچون آقامحمدخان قاجار به مردم بگوید: از سرهایتان مناره می‌سازم و از چشم‌هایتان تپه، چون دلم می‌خواهد. هیتلر باید به مردم توضیح می‌داد که چرا با دیکتاتوری چون فرانکو متعهد می‌شود و چون جرأت نمی‌کرد با فراخوانی روشنفکران به گفت‌وگو و تبادل اندیشه‌ها تصمیم خود را توجیه کند. از راه شعارپراکنی و هیاهوی خاک و خون و البته به مدد احساس‌انگیزی فیلم و موزیک تب دشمنی با کمونیست‌ها و ضرورت برادری با قصاب جنگ‌های داخلی اسپانیا را در جوانان نازی برمی‌انگیخت اما هیوتامس که اصلا مارکسیست نبود نوشت که در پس همه این شعرها و شعارها چیزی که واقعی‌تر بود، نیاز به سنگ‌آهن اسپانیا بود. آری تقدیر مقدر شده عصر مدرن مردم‌سالاری است اما آن‌گونه مردم‌سالاری که سیاست، قدرت و اقتصادش مشارکت فرد بالنده جمعیت تعیین کند. اما هنوز با دخالت ثروت، زور، تعصب‌ورزی‌های خودکامانه، شهوات بی‌فرهنگان مواجه است. اکنون که خاورمیانه آزمایشگاه دیکتاتورشناسی شده است، وال‌استریت گویی به طرز نمادینی به خطر انباشت سرمایه در خنثی‌سازی دموکراسی هشدار می‌دهد، به خطر ناکارآمدی آزادی و دموکراسی در ساختار سرمایه‌سالار و پولمدار.

عکس: Reuters

تظاهرات در ۸۲ کشور در اعتراض به شکاف طبقاتی

خشمگینان جهان متحد شوید

شرق: بحران اقتصادی با دوام‌ترین عاملی است که گاه دولت‌ها و گاه جغرافیایی سیاسی را تغییر می‌دهد. دنیای اقتصاد که از سال ۲۰۰۸ دچار رکود شدیدی شده است، دولت‌ها را از ارایه یک راه‌حل جامع ناتوان کرده است. اتحادیه اروپا و آمریکا از سال ۲۰۰۸ در بدترین شرایط اقتصادی، پس از بحران سال‌های ۱۹۳۶ تا سال ۱۹۳۹ قرار دارند. نخستین بحران، به جنگ جهانی دوم ختم شد. بحران دوم که از سال ۲۰۰۸ آغاز شده و از اروپا تا ایالات‌متحده قد کشیده است. به گزارش خبرگزاری آلمان، با گسترش جهانی بحران اقتصادی، روز گذشته، مردم ۸۲ کشور در اقدامی هماهنگ به خیابان‌ها آمدند و راهپیمایی کردند. جنبشی که به نام «برآشفتگان» یا «خشمگینان»شهرت یافته است. این نام برگرفته از کتاب «برآشفته شوید» اثر استفان هسلز، سیاستمدار و نویسنده یهودی آلمانی‌تبار است که در جنگ جهانی دوم تبعه فرانسه شد و از معدود نجات‌یافتگان جنبش مقاومت فرانسه در اردوگاه کار اجباری نازی‌ها بود.

معترضان می‌گویند که سیاستمداران هرگونه تماس نزدیک با مردم را از دست داده‌اند. آنها خواهان دموکراسی مستقیم‌تر، شفافیت بیشتر، مبارزه با اختلاس و کنترل قوی‌تر بر بازارهای مالی هستند. جنبش «خشمگین‌ها» انتظار عدالت اجتماعی بیشتر را دارد و معتقدند که سیاست باید کمتر افسار خود را به دست منافع بازار بسپارد. جوانان اسپانیا پیشتاز این حرکت هستند. حرکتی که با بهار عربی مقایسه می‌شود. «فابیو کاندارا»، یکی از سازمان‌دهندگان این حرکت می‌گوید: «ما می‌خواهیم به یک دموکراسی برسیم که شرکت رای‌دهندگان در تصمیمات تنها به این خلاصه نشود که هر چهار سال یک‌بار نمایندگان را انتخاب کنند. ما دموکراسی می‌خواهیم بدون فساد مالی و اختلاس. ما از سیاستمدارانی که انتخاب کرده‌ایم، می‌خواهیم روش خود را تغییر دهند و سرخط تصمیم‌هایشان، نیازهای مردم باشد.» او هرگز فکر نمی‌کرد که این خواست‌ها که او و دوستانش در اینترنت منتشر می‌کنند، ابعادی جهانی پیدا کند. فابیو تحصیل‌کرده رشته حقوق است و هنوز نتوانسته که وارد بازار کار شود. خصوصیتی که عمده افراد این جنبش را در بر می‌گیرد: «تحصیل‌کرده و بیکار.» دردی که پا را از مرزهای اتحادیه اروپا نیز فراتر گذاشته و به ایالات‌متحده رسیده است. در آمریکا نیز بیش از سه هفته است که جنبشی همسو با جنبش «خشمگینان» شکل گرفته که به نام «شغال وال‌استریت» شهرت دارد. این جنبش نیز ناشی از شکاف طبقاتی موجود در جامعه و عدم مهار مشکل اقتصادی توسط دولت شکل گرفته است. جنبشی که با اشغال وال‌استریت شروع شد و به شهرهای دیگر ایالات متحده آمریکا کشیده شد. در این راستا جنبش وال‌استریت در اقدامی تازه، پارک «زاکاتی» را محل جدید اعتراض خود انتخاب کرده است. پارک زاکاتی در شهر نیویورک، محل تجمع بانکداران و سوداگران سهام است که معمولا برای صرف نهار به این محیط آرام و زیبا می‌آیند. تظاهرکنندگان می‌گویند تا زمانی که آنها را به زور از پارک بیرون نرانند، به حضور خود در آن ادامه خواهند داد. بنگاه معاملاتی بروک فیلد که مالک این پارک محسوب می‌شود، از تظاهرکنندگان خواسته که این محل را برای انجام نظافت اساسی ترک کنند. این بنگاه برای تخلیه پارک از پلیس نیز کمک خواسته است. به تاکید مالک پارک، تظاهرکنندگان می‌توانند دوباره پس از رفت و روب این محل، به شرط رعایت مقررات در آن تجمع کنند. گفتنی است جنبش «اشغال وال‌استریت» از سوی مخالفان شکاف طبقاتی در آمریکا به جریان افتاد و با کمک اینترنت گسترش یافت. انتقاد و اعتراض شرکت‌کنندگان در این جنبش به توزیع ناعادلانه ثروت در جامعه آمریکاست. آنها می‌گویند یک درصد جمعیت صاحب ۴۰درصد ثروت کشور است و باقی این ثروت باید بین ۹۹درصد دیگر تقسیم شود.

پوتین رسما آمد

حزب روسیه متحد اعلام کرد که ولادیمیر پوتین، نامزد این حزب برای شرکت در انتخابات ریاست‌جمهوری در سال آینده خواهد بود. انتخابات ریاست‌جمهوری روسیه در حالی برگزار می‌شود که دیمیتری مدودف، پیشنهاد کاندیداتوری پوتین را برای انتخابات ریاست‌جمهوری اعلام کرده بود.

وزیر حمل‌ونقل، وزیر دفاع شد

ایسنا: نخست‌وزیر انگلیس در پی استعفای لیام فاکس، فیلیپ هاموند را به عنوان وزیردفاع جدید این کشور منصوب کرد. هاموند در ماه می سال ۲۰۱۰ زمانی که دولت ائتلافی حاکم به رهبری دیوید کامرون تشکیل یافت به عنوان وزیر حمل‌ونقل منصوب شد و هم‌اکنون جاستین گرینینگ، وزیر اقتصاد جانشین او شده است.

رقیب سیاه‌پوست اوباما

بی‌بی‌سی: هرمان کین، از سایر نامزدهای حزب جمهوری‌خواه برای انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا پیشی گرفته است. او رییس سابق شرکت «پیتزای پدرخوانده» است. نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد کین با کسب ۲۷درصد آرا از سایر رقبای جمهوری‌خواه خود جلو است.

افزایش آمار تلفات در سوریه

شرق: آمار جدیدی که دو روز پیش از سوی شورای حقوق‌بشر سازمان ملل اعلام شد هم مانع از ادامه درگیری‌ها و برخورد با نیروهای امنیتی دولتی با مخالفان نشده است. مخالفان دولت در دمشق می‌گویند که در تظاهرات روز جمعه دست‌کم ۱۲ نفر دیگر به دست نیروهای دولتی کشته شده‌اند. به گزارش آسوشیتدپرس، هشت نفر از قربانیان در شهر درعا جایی که اولین اعتراض‌ها علیه دولت بشار اسد از آنجا آغاز شد، به دست نیروهای امنیتی کشته شدند. کمیته حقوق‌بشر سازمان ملل متحد روز جمعه اعلام کرد شمار قربانیان درگیری‌های داخلی در سوریه بیش از سه‌هزار نفر تخمین زده شده است. اما آمار کشته‌شدگان روز جمعه در حالی اعلام می‌شود که در پی فراخوان مخالفان سوری برای حضور در تظاهرات جمعه‌ای که «جمعه آزادگان ارتش» نام‌گذاری شده بود، مردم شهرهای مختلف سوریه به خیابان‌ها آمدند و بار دیگر اعتراضات خود را به دولت سوریه به نمایش گذاشتند. شعار جمعه این هفته جهت حمایت از نظامیان جداشده از ارتش سوریه نام‌گذاری شده بود. بنا بر برخی گزارش‌های خبری از آغاز اعتراضات تاکنون هزاران نظامی در اعتراض به سرکوب معترضان از ارتش سوریه جدا شدند. در این تظاهرات معترضان پلاکاردهایی با خود حمل می‌کردند و در آن از دیگر نظامیان خواستند از ارتش این کشور جدا شوند. برخی از مخالفان اعلام کرده‌اند بیش از ۳۰۰ نفر از سربازان از ارتش این کشور جدا شده‌اند و به آنها پیوسته‌اند. شورای هماهنگی تظاهرات هم اعلام کرده است ۱۰ نفر از معترضان به ضرب گلوله نیروهای امنیتی جان خود را از دست دادند. در برخی گزارش‌ها ادعا شده است که در منطقه داعل در حومه شهر دمشق نیروهای امنیتی تظاهرات مسالمت‌آمیز مردم را به رگبار بستند. اما تاکنون از تعداد قربانیان گزارشی ارایه نشده است. «یوسف القرضاوی»، رییس اتحادیه جهانی علمای مسلمان، از بشار اسد و علی عبدالله صالح، روسای‌جمهوری سوریه و یمن انتقاد کرده است. القرضاوی در خطبه‌های نماز جمعه در دوحه با حمله شدید به نظام سوریه، از اسد به علت ماندن در قدرت انتقاد کرد. با این حال بشار اسد، رییس‌جمهوری سوریه می‌گوید که نیروهای ارتش با نیروهای خارجی و گروه‌های تروریستی برخورد می‌کنند و این مردم نیستند که هدف ارتش سوریه قرار می‌گیرند. سخنان اسد در حالی مطرح می‌شود که معاون رییس مجلس دومای روسیه هم اعلام کرده است که نیروهای خارجی به عملیات خرابکارانه‌ای علیه سوریه دست زده و در برابر این کشور به راه انداخته‌اند. معاون رییس مجلس دومای کشوری روسیه در جریان دیدار با نمایندگان بعضی از احزاب و جنبش‌های سوریه گفت که حزب کمونیست جلوگیری از هرگونه مداخله خارجی و نظامی در امور داخلی سوریه و عدم تکرار سناریوی عراق یا لیبی را در این کشور هدف عمده خود می‌داند. او افزود: حوادث جاری در سوریه باعث نگرانی جدی در روسیه و از جمله در حزب کمونیست این کشور می‌شود. نیروهای خارجی به عملیات خرابکارانه‌ای علیه سوریه دست زده و تروری خبری را در برابر این کشور به راه انداخته‌اند. معاون رییس مجلس دومای روسیه افزود: حزب کمونیست معتقد است به‌رغم مسایل داخلی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی، مردم سوریه باید خودشان سرنوشت خود را تعیین کنند.»

نگاه

انتقام از بانوی نارنجی

شعیب بهمن*

■ محکومیت یولیا تیموشنکو نخست‌وزیر پیشین اوکراین به هفت سال زندان، از آشکار شدن شکافی کهنه در این کشور حکایت دارد. اگرچه این حکم به دلیل تخطی از حدود اختیارات قانونی و صدور دستور امضا قرارداد انرژی بین اوکراین و روسیه صادر شده، با این حال بیش از آنکه مبنای آن بر دعاوی حقوقی و قانونی استوار باشد، دارای ریشه‌های سیاسی است. زیرا جامعه اوکراین از زمان استقلال تاکنون به دو دسته تقسیم شده است. بر این اساس از یک‌سو اکثریت ساکنان مناطق غربی این کشور به سمت غرب و ساختارهای یوروآتلانتیکی گرایش دارند و بر دوری از مسکو و عضویت در ناتو و توسعه همکاری‌ها با اتحادیه اروپا اصرار می‌ورزند و از سوی دیگر، مردم جنوب و مناطق شرقی کشور، بیشتر روس‌گرا هستند و ضمن مخالفت با گرایش‌های غربی، بر توسعه روابط و همکاری‌ها با روسیه تاکید می‌کنند.

این شکاف همواره در جامعه اوکراین وجود داشته و تاثیرات عمیقی بر عرصه‌های سیاسی و اجتماعی این کشور گذاشته است. نقطه اوج این شکاف در انقلاب نارنجی اوکراین در سال ۲۰۰۴ هویدا شد. در آن زمان غرب‌گرایان به رهبری ویکتور یوشنکو و یولیا تیموشنکو نسبت به نتایج انتخابات ریاست‌جمهوری اعتراض کردند و در نهایت با اعتراضات خیابانی موسوم به انقلاب نارنجی بر ویکتور یانوکوویچ که روس‌گرا بود، پیروز شدند. از همان زمان معلوم بود که نه تنها شکاف از بین نرفته، بلکه گسترش نیز یافته است. چنانکه این شکاف یک‌بار دیگر در جریان پنجمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری اوکراین، آشکار شد. اگر چه در دور نخست این انتخابات هیچ یک از کاندیداها موفق به کسب ۵۰ درصد آرا و برگزیده شدن به‌عنوان رییس‌جمهور نشدند، با این حال راه یافتن یانوکوویچ و تیموشنکو به دور دوم و باز ماندن ویکتور یوشنکو رییس‌جمهور و رهبر انقلاب نارنجی، دارای پیام‌های مهمی بود. به‌خصوص که دور دوم این انتخابات با پیروزی ویکتور یانوکوویچ بر یولیا تیموشنکو خاتمه یافت. در دور دوم انتخابات، یانوکوویچ با کسب ۱۲ میلیون و ۴۵۱ هزار و ۲۶۶ رای بر تیموشنکو با کسب ۱۱ میلیون و ۵۹۳ هزار و ۳۵۷ رای پیروز شد. به‌این‌ترتیب یانوکوویچ ۴۸/۹۵ درصد آرا و تیموشنکو ۴۵/۴۷ درصد آرا را به دست آوردند. در این بین به رغم آنکه یولیا تیموشنکو با اعلام صورت گرفتن موارد تقلب گسترده در انتخابات، خواستار لغو نتیجه آن شد، با این حال شکایات او راه به جایی نبرد و یانوکوویچ به‌عنوان پنجمین رییس‌جمهور اوکراین سوگند یاد کرد.

در این بین دعوی اخیر در خصوص قرارداد انرژی که در سال ۲۰۰۹ بین شرکت اوکراین‌نفت و گازتو و شرکت روسی گازپروم امضا شد، در زمان انتخابات ریاست‌جمهوری نیز وجود داشت. چنانکه یانوکوویچ در دوران مبارزات انتخاباتی سعی می‌کرد سیاست‌های دولت تیموشنکو را مسوول وضعیت اقتصادی وخیم کشور معرفی کند و وی را به متحمل ساختن کشور به بیش از ۱۶ میلیارد دلار بدهی خارجی و کاهش ارزش برابری پول ملی اوکراین در برابر ارزهای دیگر از جمله دلار متهم کند. به همین سبب یانوکوویچ تنها ظرف چند ماه پس از پیروزی در انتخابات ریاست‌جمهوری به طرح دعوی در محاکم قضایی پرداخت و دادستان‌های اوکراین، تحقیقات جنایی را علیه تیموشنکو آغاز کردند. در آن زمان وی با سه پرونده جداگانه در خصوص سوءاستفاده از قدرت به دادگاه فرا خوانده شد و تعهد داد که در زمان تکمیل روند تحقیقات، اوکراین را ترک نکند. این در حالی بود که سایر مقامات ارشد اوکراین نظیر یوری لوتشنکو وزیر کشور سابق نیز به اتهامات مشابه زندانی شدند. در حال حاضر تیموشنکو متهم شده که در سال ۲۰۰۹ از محدوده اختیارات خود فراتر رفته و در شرایطی که روسیه برای مدتی عرضه گاز طبیعی به اوکراین را متوقف کرده بود، یک قرارداد گازی با این کشور امضا کرده است. ظاهرا دادگاه معتقد است که امضای این قرارداد و عملکرد تیموشنکو حدود ۱۹۰ میلیون دلار به اوکراین ضرر زده است. با این حال تیموشنکو که در مقام رهبری مخالفان دولت قرار دارد، ضمن انتقاد از این حکم، آن را تلاش ویکتور یانوکوویچ برای جلوگیری از شرکت وی در انتخابات آتی معرفی کرده است. بر این اساس به نظر می‌رسد یانوکوویچ قصد دارد انتقام خود را از رهبران انقلاب نارنجی بگیرد. در واقع همان‌طور که رهبران انقلاب نارنجی باعث تحقیر یانوکوویچ در سال ۲۰۰۴ شدند، اینک رییس‌جمهور اوکراین تصمیم دارد آنها را نزد مردم بی‌اعتبار کند. با این کار وی نه تنها به تسویه‌حساب شخصی با تیموشنکو می‌پردازد، بلکه عملا رقبای بالقوه خود را نیز از سر راه بر می‌دارد تا با آرامش خاطر به ادامه فعالیت سیاسی خود در جایگاه ریاست‌جمهوری بپردازد.

* پژوهشگر ارشد موسسه مطالعات ایران و اوراسیا

کنگره سالانه مائوییست‌های سرمایه‌دار

شرق: نشست سالانه بزرگ‌ترین حزب جهان روز گذشته در پکن، پایتخت چین آغاز شد. حزبی که اینک دومین اقتصاد بزرگ دنیا را با نام کمونیسم اما به کام سرمایه‌داران اداره می‌کند. این حزب «مارکسیسم-لنینیسم»، اندیشه «مائو تسه تونگ»، تئوری «تنگ شیائوپینگ» را سه ستون اصلی ایدئولوژی خود می‌داند. اما در سال‌های اخیر با تغییر در سیاست‌های اقتصادی، چین با رشد اقتصادی بالا بیشتر به کشورهای سرمایه‌داری شباهت پیدا کرده، در حالی که در مرامنامه حزب کمونیست مالکیت شخصی نفی شده است. اما چند هفته پیش خبرگزاری‌ها گزارش دادند که ثروتمندترین مرد چین، نامزد عضویت در کمیته مرکزی حزب کمونیست می‌شود.

مردی که ثروتش ۱۰میلیارد دلار برآورد شده است. در هر صورت در نشست امسال حزب کمونیست چین، اعضای بلندمرتبه حزب برای شرکت در مهم‌ترین نشست سالانه این حزب که چهار روز طول خواهد کشید، حضور خواهند یافت. موضوع نشست امسال «فرهنگ» اعلام شده، همچنین مسایل اقتصادی، جایگاه بین‌المللی چین و تاثیر روزافزون اینترنت نیز در این نشست مورد بررسی قرار خواهد گرفت. این آخرین نشست مهم حزب کمونیست چین پیش از تغییر در کادر رهبری حزب در سال آینده است. هو جینتائو، رییس‌جمهور چین، پس از کنگره سراسری سال ۲۰۱۲ از سمت خود کنار می‌رود و دوره ون جیابائو، نخست‌وزیر نیز یک سال پس از آن پایان می‌یابد.

حزب کمونیست چین از سال ۱۹۴۹ بر این کشور حکومت کرده و در تمام سال‌های حکومت مطلقش بر چین، هیچ‌گونه مخالفی را تحمل نکرده و غالبا با ناراضیان برخوردی بسیار خشونت‌آمیز داشته است. حزب کمونیست چین با حدود ۷۰میلیون عضو، بزرگ‌ترین حزب سیاسی در جهان به شمار می‌رود. این حزب بر بسیاری از جنبه‌های زندگی مردم از جمله مواد درسی مدارس، برنامه‌های تلویزیون، مسکن و اشتغال و حتی تعداد فرزند، نظارت و نفوذ دارد. اعضای حزب را عمدتا مقامات دولتی، افسران ارتش و کارگران نمونه تشکیل می‌دهند. در راس اهرم قدرت، کنگره ملی خلق قرار گرفته و وظیفه اصلی کنگره، انتخاب کمیته مرکزی است که ۲۰۰ عضو اصلی و ۱۵۰ عضو پایین مرتبه دارد.

قاب روز

انتخابات پارلمانی در عمان.

عکس: Getty Images

دور و نزدیک

بانوی مخالف کوبایی درگذشت

■ **ایلنا:** «لورا پولان» یکی از منتقدان سرسخت دولت کوبا در ۶۳ سالگی در بیمارستانی در کوبا درگذشت. لورا پولان که از بیماری ریوی رنج می‌برد، رهبری گروهی از زنان معترض به نام «زنان سفیدپوش» را بر عهده داشت که لباس سفید می‌پوشیدند و در مرکز هاوانا علیه دولت کوبا تظاهرات می‌کردند. پولان بعد از سرکوب و دستگیری مخالفان دولت در سال ۲۰۰۳ میلادی و دستگیری همسرش، در آغاز راهپیمایی‌های خاموش به منظور تحت فشار گذاشتن دولت برای آزادی زندانیان نقش موثری داشت.

تلاش پارلمان اوکراین برای آزادی تیموشنکو

■ **ایسنا:** نمایندگان طرفدار تیموشنکو در پارلمان اوکراین اعلام کردند با آغاز نشست مجلس از هفته آینده، پیشنهاد حذف بند قانونی را که مبنای محاکمه نخست‌وزیر سابق قرار گرفته، ارایه خواهند کرد. ویکتور یانوکوویچ، رییس‌جمهور اوکراین هم از موافقت حزب طرفدار وی برای حذف این قانون خبر داده است. از سوی دیگر وزیر امورخارجه اوکراین بار دیگر با رد انتقادها درخصوص سیاسی بودن حکم صادرشده علیه یولیا تیموشنکو، نخست‌وزیر سابق این کشور گفت: تیموشنکو به اتهام ارتکاب اقدامات غیرقانونی محاکمه شد.

اعزام ۱۰۰ نظامی آمریکایی به اوگاندا

■ **بی.بی.سی:** باراک اوباما، رییس‌جمهوری آمریکا در اقدامی بی‌سابقه و برای مقابله با گروه شورشی «ارتش مقاومت پروردگار» دستور اعزام صد نظامی به اوگاندا را صادر کرده است. گروه ارتش مقاومت پروردگار طی دو دهه گذشته حداقل ۳۰هزار غیرنظامی را در شمال اوگاندا، جنوب سودان و جمهوری دموکراتیک کنگو به قتل رسانده است. آمریکا «ارتش مقاومت پروردگار» را یک گروه تروریستی می‌داند.

هواداران صالح ۱۰ نفر را کشتند

■ **خبرگزاری آلمان:** صدها هزار نفر از مخالفان علی‌عبدالله صالح با حمایت نظامیان مخالف در میدان «تغییر» راهپیمایی می‌کردند، اما زمانی‌که کوشیدند به‌سوی خیابان‌های مرکزی شهر که محل استقرار نظامیان وفادار به رییس‌جمهوری است، بروند، به‌سمت آنها تیراندازی شد و دست‌کم ۱۰نفر کشته و شش نفر هم زخمی شدند. درگیری‌ها در یمن همچنان ادامه دارد. همچنین در حملات هواپیماهای بدون سرنشین آمریکا به استان شبوه در جنوب یمن «عبدالرحمن انورالعولقی» پسر ۲۱ساله انورالعولقی، رهبر معنوی القاعده یمن که چندی پیش در حمله‌ای مشابه کشته شده بود، «براهیم البنا» رییس بخش رسانه‌ای القاعده و شش نفر دیگر کشته شدند.

حمله انتحاری در پنجشیر

■ **بی.بی.سی:** در پی حمله مهاجمان انتحاری طالبان به دفتر گروه بازسازی ولایتی پنجشیر در شمال‌شرق افغانستان، چهار مهاجم و یک غیرنظامی کشته شده‌اند. حامد روشن، سخنگوی والی پنجشیر در این‌باره گفت ابتدا یک مهاجم انتحاری خودروبی را در مقابل ورودی این دفتر منفجر کرد، سپس سه مهاجم دیگر تلاش کردند وارد محوطه مجتمع ساختمانی دفتر گروه بازسازی شوند، ولی در اثر شلیک ماموران امنیتی از پا درآمدند. در اثر این حمله یک محافظ امنیتی و یک غیرنظامی نیز زخمی شدند.

حملات انتحاری در پاکستان

■ **روبترز:** به گفته نیروهای اطلاعاتی پاکستان بر اثر حمله‌ای موشکی به مواضع شبه‌نظامیان توسط یک هواپیمای بی‌سرنشین آمریکایی سه نفر که احتمال می‌رود از شبه‌نظامیان بوده باشند در نزدیکی مرز پاکستان با افغانستان کشته شده‌اند. مقام‌های رسمی پاکستان می‌گویند حمله موشکی مذکور برای آسیب رساندن به شبه‌نظامیان وفادار به یک فرمانده طالبان به نام مولوی نظیر که حملاتی را در افغانستان سازماندهی کرده در منطقه قبیله‌ای‌نشین وزیرستان‌جنوبی صورت گرفته است.

در این روز

۱۶ اکتبر ۱۹۶۲

بحران موشکی کوبا

■ اتحاد شوروی در کوبا اقدام به ساخت سکوهای پرتاب موشک‌های میان برد کرد. بعد از شکست عملیات سرنگونی دولت انقلابی که به «خلیج خوک‌ها» معروف شد، شوروی موشک‌هایی را به بهانه محافظت از کوبا در برابر حمله ایالات‌متحده آمریکا در کوبا مستقر کرد. از نظر شوروی این کار به اندازه قرار گرفتن کلاهک‌های هسته‌ای توسط آمریکا در بریتانیا، ایتالیا، یونان و مهم‌تر از همه ترکیه توجیه‌پذیر بود. جان کندی، رییس‌جمهوری وقت آمریکا به محض آگاهی از حضور موشک‌های روسی، نیروهای آمریکایی را به حالت آماده‌باش در آورد و حرکت تمامی کشتی‌های شوروی به مقصد کوبا را ممنوع اعلام کرد. او همچنین از نیکیتا خروشچف، رهبر اتحاد شوروی خواست موشک‌ها را تحت نظارت سازمان ملل از کوبا خارج کند. با پذیرش درخواست کندی از سوی کرملین بحران موشکی کوبا که می‌رفت جهان را با یک جنگ اتمی روبه‌رو کند، پایان یافت.